«Ақмола облысының
ауыл шаруашылығы және
жер қатынастары басқармасы» ММ
басшысының
2026 ж. 08.10. № 88
бұйрығымен
бекітілді

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2024 жылғы "31" желтоқсандағы № 285 бұйрығымен бекітілген Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды қалыптастыру жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға, сондай-ақ өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға, сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, басқарма қызметкерлерінің құқықтық сауаттылығын арттыруға, сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділікті қалыптастыруға бағытталған ұсынымдарды айқындайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт басқарма қызметкерлеріне олардың лауазымдық өкілеттіктері шегінде қолданылады, Қазақстан Республикасының заңнамасына және басқарманың ішкі құжаттарына сәйкес сақталуға тиіс.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт Басқарманың өз функцияларын жүзеге асыруы және Басқарманың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыруы кезінде, сондай-ақ жеке және заңды тұлғалармен өзара іс-қимыл жасау, мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру, басқарушылық шешімдер қабылдау кезінде қолданылады.

Басқарма қызметкерлері Қазақстан Республикасының заңнамасын бұзғаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жауапты болады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізгі қағидаттары:

1) заңдылық;

2) адам мен азаматтың құқықтарын, бостандықтары мен заңды мүдделерін қорғау басымдығы;

3) жариялылық пен ашықтық;

4) мемлекет пен азаматтық қоғамның өзара іс-қимыл жасауы;

5) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларын жүйелі және кешенді пайдалану;

6) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шараларын басым қолдану;

7) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін адамдарды қорғау және көтермелеу;

8) сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасағаны үшін жазаның бұлтартпастығы қағидаттары негізінде жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың негізгі мақсаттары:

1) Қазақстан Республикасының Конституциясын, Заңдарын және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін сақтау;

2) мүдделер қақтығысының алдын алу;

3) Басқарма қызметіне қоғамның сенімін арттыру;

4) парасаттылықты арттыру және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл;

5) құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет деңгейін арттыру.

Басқарманың қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары міндетті:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясын, Заңдарын және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін басшылыққа алу;

2. сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қағидаттарын сақтау;

3. сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау;

4. Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп кодексін ұстану;

5. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуға бағытталған "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңында және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сақтау;

6. сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;

7. лауазымдық міндеттерін жүзеге асыру кезінде мүдделер қақтығысына жол бермеу;

8. мүдделер қақтығысының туындауының кез келген мүмкіндігін болдырмау жөнінде шаралар қабылдау;

9. туындаған жанжал (немесе оның туындау мүмкіндігі)туралы басшылыққа дереу хабарлаңыз;

10. қызметтік міндеттерін орындауға байланысты жеке және заңды тұлғалардан сыйлықтар қабылдамау;

11. қызметтік міндеттерін орындауға байланысты жеке және заңды тұлғаларға артықшылық бермеуге;

12. міндеттерді орындау кезінде алынған және құпия сипаттағы мәліметтерге немесе қызметтік ақпаратқа жатқызылған ақпаратты қызметтік емес мақсаттарда пайдаланбау;

13. кәсіпкерлік қызметпен жеке немесе сенімді тұлғалар арқылы айналыспау, сондай-ақ коммерциялық ұйымдарды басқаруға қатыспау;

14. қабылданатын шешімдердің заңдылығын, негізділігін, объективтілігін және ашықтығын қамтамасыз ету;

15. жеке пайда алу мақсатында қызметтік жағдайды пайдалануға жол бермеу.

16. басқарманың, жеке және заңды тұлғалардың заңды мүдделерін бұзуға жол бермеу.

17. заңнамада көзделген негіздерсіз жекелеген жеке және заңды тұлғалардың мүддесі үшін шешімдер мен нормаларды қабылдауға жол бермеу.

18. дөрекілікке, адамның қадір-қасиетін қорлауға, әдепсіздікке және дұрыс емес мінез-құлыққа жол бермеңіз.

19. "Ойын бизнесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген анықтамаға жататын ойын мекемелерінде құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге қатысу, сол сияқты құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге сол үшін бөлінбеген орындарда қатысу немесе телекоммуникация желілерін, оның ішінде Интернет желісін пайдалану арқылы өткізілетін құмар ойындарға және (немесе) бәс тігуге қатысу.

20. тәртіптік, әкімшілік және қылмыстық құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу.

21. басқарма басшыларының заңды тапсырмаларын, Басқарма лауазымды адамдарының өз құзыреті шегінде шығарылған бұйрықтары мен өкімдерін орындау.

22. Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген өзге де шектеулер мен тыйымдарды сақтау.

Басқарма қызметкерлері басшылыққа, прокуратура органдарына немесе өзге де уәкілетті органдарға оларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеудің барлық жағдайлары туралы жазбаша нысанда хабарлауға міндетті.

Басқарма қызметкерлері ықтимал сыбайлас жемқорлық көріністері туралы адал хабар бергені үшін не Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларда және тәртіппен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу жөніндегі іс-шараларға қатысқаны үшін қудалауға ұшырамауға тиіс.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт басқарма қызметкерлерінің лауазымдық міндеттерін орындауы және Басқарма құзыреті шегінде олардың қызметін жүзеге асыруы кезінде қолданылады.

Басқарма басшысы қызметкерлерді сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартпен таныстыруды қамтамасыз етеді және оны іске асыру жөнінде шаралар қабылдайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың сақталуын бақылауды Басқарма басшысының орынбасарлары берілген өкілеттіктер шегінде жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының заңнамасы өзгерген жағдайда осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың ережелері қолданыстағы заңнамаға сәйкес еліктеуге жатады.